

Posudek vedoucího diplomové práce

Název: Transformace prezidentského diskurzu vůči domorodým obyvatelům v Bolívii: případ vlády Eva Moralese

Autor: Michal Řeháček

Předkládaná diplomová práce zpracovává sice frekventované téma, nicméně neotřelou perspektivou a z tohoto hlediska má jistý inovativní potenciál. Konkrétně se zaměřuje na to, jak se v souvislosti s měnícím se politickým a sociálním kontextem proměnil prezidentský diskurz vůči domorodému obyvatelstvu v Bolívii za vlády Eva Moralese a jaké diskurzivní strategie vláda využila ve snaze udržet svou legitimitu coby reprezentanta indigenních zájmů v kontextu narůstající indigenní opozice. Kritická diskurzivní analýza v kombinaci s komparativní metodou jsou proto vhodně zvolenými nástroji, které jsou zdařile popsány v teoreticko-metodologické části. Autor zde čerpá z relevantních a prominentních zdrojů a představené koncepty zasazuje do bolivijského kontextu, čímž se daný teoretický rámec posouvá z abstraktní roviny a získává tak konkrétní obsah. Nalezneme zde řadu empirických příkladů a přirovnání ke studovanému případu jako např. u konceptu plovoucích signifikantů, což čtenáři osvětluje, proč jsou dané koncepty a nástroje pro analýzu užitečné. Jedinou výjimkou je v tomto ohledu popis konkrétních nástrojů diskurzivní analýzy, který je poněkud stručný, což má negativní dopad na část analýzy, kdy je s některými koncepty pracováno ne zcela přesně (například hodně široký výklad kauzality). Přesto však musím ocenit, jaký posun student v tomto ohledu učinil a v řadě pasáží svou předtím zavádějící interpretaci upřesnil.

Analýza tedy dané práci rozhodně nechybí. Autor aktivně pracuje s představenými koncepty, a především autorova interpretace diskurzů z prvního volebního období Moralesovy vlády je velmi sofistikovaná a zdařilá. Bohužel se však studentovi danou úroveň argumentace a systematického postupu nepodařilo udržet až do konce a analýza tak zůstává někde na půli cesty. Jako poněkud nadbytečnou vzhledem k cíli práce vnímám kontextuální kapitolu a podkapitolu zabývající se diskurzem El Alta, jež se zprvce opírá jen o jediný Moralesův diskurz a zadruhé nezapadá do tematického rámce vládního indigenistického diskurzu. Také kontextuální kapitola se jeví jako přinejmenším příliš dlouhá. Vzhledem k cíli práce je jednoznačně nadbytečné zabývat se analýzou diskurzů předchozích prezidentů. Podobný problém mám s podkapitolou o amazonských nížinách. Ačkoliv souhlasím s autorem, že je důležité zabývat se homogenizační tendencí diskurzu prezidenta, který navzdory deklarovanému úsilí o institucionalizaci mnohonárodnostního charakteru bolivijského státu

fakticky původní obyvatelé svým nadměrným důrazem na andskou kulturu a soustavným přehlížením amazonských původních obyvatel homogenizuje, v práci analýza tohoto aspektu prezidentského diskurzu a důkazy empirického rázu zcela chybí.

Jinými slovy řečeno, s pokračující analýzou je aplikace konceptů a interpretace dat stále povrchnější, kdy se autorova pozornost věnuje především použití konkrétních nástrojů v prezidentském diskurzu, ale již mnohem méně obsahu a významu sdělení. Místy také zařazuje diskurzy, které nám toho mnoho neřeknou o prezidentově vztahu k domorodcům a částečně se tak odklání od tématu práce jako například diskurz o střetech horníků z roku 2006. Také zařazení některých obrázků není jasně vysvětleno a působí tak trochu násilně.

Zásadní problém poté vidím v komparativní kapitole, která je nadměru stručná a povrchní. Určitě by si právě tato klíčová část zasloužila více rozpracovat stejně jako závěr práce.

Vzhledem k uvedeným nedostatkům tak práci považuji za průměrnou, přestože nejen zvolené téma, ale i zpracování některých částí (úvod, teoreticko-metodologický rámec, analýza prvního volebního období Eva Moralese) dávaly příslib ambiciózního a originálního výzkumu. Na druhou stranu je třeba ocenit širokou zdrojovou základnu textu, kdy nechybí význační autoři a relevantní díla jak z oblasti diskurzivní analýzy, tak bolivijských reálií.

Práci proto doporučuji k obhajobě.

Barbora Vališková

Ve Vrchlabí 20.5. 2024